

Vuoden vesistökunnostaja -palkinto Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistykselle

» Rantapohja

» Jääsi

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ jakoi Vesistökunnostusverkoston Vuoden vesistökunnostaja -palkinnon Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistykselle, joka on kaksitoista vuotta tehnyt työtä Jäälänjärven hyväksi. Palkinnon vastaanottivat yhdistyksen kuuliamies **Birger Ylisaukko-oja** sekä varapuheenjohtaja **Eero Laine**.

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistyksen määrätietoisuutta ja suunnitelmallisen toiminnan myötä Jäälänjärven veden laatu on parantunut merkittävästi. Jäälänjärven sinileväkukinnot ovat hävinneet, limalevä lähes kadonnut ja kalaston rakenne on parantunut. Raudan kulkutuminen järveen valuma-alueen vesien mukana on edelleen ongelma, mutta yhdistys ponnistelee sen ratkaisemiseksi yhdessä Oulun yliopiston tutkijoiden kanssa.

POIKKEUKSELLISEKSI Jäälänjärven kunnostustyön te-

kee se, että työtä leimaa pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus, vaikka kyse on järven ranta-asukkaiden vapaaehtoisponnistelusta lähijärven hyväksi. Yhteistyökumppaneiksi on etsitty alan parhaat asiantuntijat.

Jäälänjärven kunnostus on malliesimerkki hankkeesta, jossa pitkäjänteinen, henkilökohtainen omistautuminen lähiympäristön tilan parantamiseen yhdistyy haluun ja kykyyn innostaa mukaan vapaaehtoisvoimia. Myös paras ajantasainen tieto ja vaikuttavimmat menetelmät on osattu valjastaa esimerkiksi käyttöön. Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys on siksi ehdottomasti palkintonsa ansainnut. Toivon hankkeen inspiroivan kaikkia, jotka miettivät lähivesistönsä pelastamista, ylistää erityisasiantuntija **Jenni Jäänheimo** ympäristöministeriöstä.

KIIMINGIN-JÄÄLÄN vesienhoitoyhdistyksen ihmiset ovat käyttäneet vesistökun-

nostuksiin yli 15 000 talkootuntia. Yhdistyksen työ on malliesimerkki siitä, miten omaa vesistöä hoitamalla ja kunnostamalla paikalliset voivat suoraan vaikuttaa ympäristönsä luonto- ja virkistysarvoihin nyt ja tulevaisuudessa.

Jäälänjärvi on pienehkö, matala järvi, jonka rannat on kauttaaltaan asutettu. Järven valuma-alue on suovaltaista metsätalousaluetta. Metsäojituksista ja muusta maankäytöstä aiheutuva ravinnekuormitus on rehevöittänyt järveä. Asukkaat ja muut vesistön käyttäjät ovat kärsineet sinileväesiintymistä ja limalevistä, eikä kotitarve- ja virkistyskalastukseen ole ollut edellytyksiä särkikalavaltaisessa järvestä.

2010-luvun alussa asukkaat havahtuivat järven huonoon tilaan. Kiimingin-Jäälänjärven vesienhoitoyhdistys perustettiin vuonna 2011. Ympäristöjohtajan työstä eläkkeelle jääneen Birger Ylisaukko-ojan tietotaito ja verkostot osoittautuivat arvokkaaksi pääomaksi.

– Rahaa ja asiantuntemusta vesistökunnostuksiin löytyy kyllä, kun tietää, mistä etsiä, Ylisaukko-oja sanoo.

– Kunnostukseen pitää sitoutua pitkäjänteisesti ja indikaattoreiden seuranta on tärkeää, kun tuloksia odotellaan.

YHDISTYS on rakentanut kymmenen vesiensuojelurakennetta Jäälänjärven yläpuolisille alueille: kosteikoita, pintavalutuskenttiä, putkipatoja ja lietteenpoistojärjestelmiä. Veden laatua on tarkkailtu systemaattisesti jo yli kymmenen vuoden ajan, joten tiedetään, miten vesiensuojelurakenteet toimivat. Jäälänjärvestä on tehty hoitokalastuksia vuodesta 2012 lähtien ja myös kalaston muutosta on seurattu systemaattisesti koekalastuksilla.

Kiimingin-Jäälänjärven vesienhoitoyhdistys tekee tiivistä yhteistyötä Oulun yliopiston, Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden kanssa. Yhdistys on ollut

mukana kymmenessä eri hankkeessa, joissa on tutkittu muun muassa ravinteiden poistoa vedestä keltuvien kasvilautojen avulla sekä biopolymeerien käyttöä raudan sakkauttamisessa.

Luonnonvarakeskuksen suosimulaattorilla (SUSI) on mallinnettu metsäojituksen vaikutuksia veden laatuun Jäälänjärven valuma-alueella. Yhdistys on valistanut mallinnustuloksilla valuma-alueen metsäomistajia välttämään turhia kunnostusajatuksia, joilla ei ole vaikutusta metsän kasvuun, mutta jotka aiheuttavat merkittävää vesistökuormitusta.

VUODEN vesistökunnostaja -palkinto jaettiin nyt yhdenkertoista kerran. Palkinnon voi saada toimija tai hanke, joka on edistänyt esimerkiksi vesistöjen kunnostusta. Palkinnonsaajan valitsee Vesistökunnostusverkoston vuosittain vaihtuva raati, jossa tänä vuonna oli mukana Suomen ympäristökeskus, Keski-Suomen Vesi ja ympä-

ARKISTOVALA: TEEA TUNTURI

Kalamäessä vesistökunnostuksen työ on kulkijoiden näkyvillä.

ristö ry, Keski-Suomen ELY-keskus, Jyväskylän kaupunki ja ympäristöministeriö.

Valtakunnallinen vesistökunnostusverkosto on avoin yhteydenpitofoorumi kaikille vesistöjen hyvinvoinnista ja kunnostuksesta kiinnostuneille. Vesistökunnostusverkosto välittää ajantasaisia ja luotettavaa tietoa vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostuksesta ja rahoitusmahdollisuuksista. Lue lisää Vesistökunnostusverkostosta (vesi.fi).